Ото ж воно й почалося з
того,
що одружився дурний
Петро.
Тільки до хати привів
небогу —
зразу ж топитись пішов у
Дніпро.
Стрибнув у воду — в воді
не тоне,
почухав тім'я дурний,
а тоді
почав серед річки —
хай Бог боронить! —
ходить на руках по воді.
Походить трохи та ляже
полежить,
на хвилю закине ноги
брудні —
і хоч би тобі що!
Схопив, правда, нежить
та рибалок до смерті злякав
у човні.
Йому все байдуже —
ходить та чхає,
та грайливо моргає до
риб,
а небога із кручі рукою
махає:
— Вернись, чоловіче,
бо з'їм твій хліб! —
Почув те Петро та бігом
додому,
що запопав — то усе
перегриз,

добре, що жінка спалила
солому
та в глечиках поховала
дрова і хмиз.
Наївся Петро:
— Ну, стели постелю,
горличко ніжна моя,-
та сама лишень лізь під
стелю,
а на долівці приляжу я.-
Отак і жили без нужди та
горя. Сусіди шепталися, як
один:
— Від чого товстіє Петрова
Федоря? —
Аж гульк —
у Федори син.
І такий тобі хлопець, що
далі нікуди,
і такий тобі хлопець, що —
ну.
На другий рік вже навчився
бігати,
а на шостий — виматюкав
старшину.
Прийшли тоді до Петра
пузаті
та й кажуть:
— Ти знаєш чи ні,
що виродок твій губатий
сказав, ніби ми дурні? —
Розізлився Петро:
— Отаке тобі й на!
Та я ж його витурю з
дому,

щоб не балакав малий
сатана
того, що усім відомо...-
Узяв і прогнав.
А що дурному?
Тільки приказував, як
проганяв:
— Іди, лобуряко, з дому —
ти з мене останню сорочку зняв!
Іди собі, зла личино!
Може, десь виб'єшся у
пани,
то гляди не поскупися,
сину,
матері справить картату
хустину,
а мені — кисет і штани...
Ну, йди вже, клята рахубо,
бо дома з голоду вріжеш
дуба...-
І пішло хлоп'я із убогої
хати
кращої долі собі шукати.
Де воно не ходило, де воно
не було!
Спало, де впало,
їло, що мало,
та, мов трава, росло.
Та хлопця й вигнало —
слава Богу:
не менше саженя в ріст.
Кулаки — мов горщата,
мов обаполи, ноги —
і де те здоров'я бралося
в нього,

коли ж все життя
безконечний піст?
А люди про хлопця так
говорили:
— Чому б не рости, коли
він — Дурило! —
Отож, як Дурило уже
зміцнів
і огидло хлопцеві
байдикувати,
раптом ні сіло, ні впало він
захотів
навідаться до рідної
хати.
Спакував у кишеню речі,
доброго костура в руки
взяв —
і, як говорять, ноги на
плечі
та й пішов, куди знав.
Іде та й людей питає:
— А де тут дорога до
Рідного краю? —
А люди говорять:
— Кругла Земля,
так що прямої дороги немає:
сонце сходить онно
звідтіля,
а тамечки он сідає.
Спитай у нього. Воно
біга довкола Землі давно,
то, певне, тобі щось
розумне порає.-
Махнув рукою Дурило
та й пішов навпростець,

добре, що сонце у спину
гріло,
а в груди віяв вітерець.
Іде та й іде. Аж у ногах
занило,
присісти хотів, та ба —
з-за кущів до Дурила
вибігла враз галаслива
юрба.
— Ти куди йдеш?
— Додому.
— А де ж та домівка?
— У Ріднім краю.
— А край де?
— Їй-богу, не знаю.
Я люди, шукаю вітчизну свою.
— А навіщо шукати?
Лишайся, хлопче, у нас —
у нас не життя, а свято,
щасливим зробишся враз.-
І вмить та юрба оточила
Дурила
і дружно до нього отак
говорила:

РЕЧИТАТИВ СТАРШИН РАЮ

Порода наша мудра від
природи,
ми знаєм все, бо осягнули
все.
І глипає на нас зворушено
і гордо
щасливий предок — щирий
шимпанзе.

Йому гойдатись на гіллі
рипучім
і на тропічних тішитись
вітрах,
а ми підем і цілий світ
научим,
як у чорнильних плавати
морях.
У нас до того мудрі всі
та вчені,
що лімітуємо чорнило
і папір.
Вулкани діють дужі
і скажені
в хребтах висотних
паперових гір.
Ми знаєм все! Для нас усе
відоме!
буде завтра? Запитайте
нас.
Як живить вогнища руда
суха солома,
так нас годує мудрість
повсякчас.
Ми пронесем, ми підведем
і підем,
ми дійдемо, ми сягнемо
висот!
Ми стільки істин вам за
мить націдим,
що подив назавжди
заціпить рот.
Чого ж тиняєтесь по світу,
ніби п'яні,
чого шукаєте, коли ми все знайшли,

коли ведуть дороги
осіянні
під наше сонце з вашої
імли?
У нас давно ніхто й не чув
про горе
та інші нісенітниці й
бридню.
Одна турбота чола наші
оре —
а що, як в мудрі паперові
гори
раптово влучить іскорка
вогню?
Чи вистачить чорнила, щоб
залить?
А більше нам нічого не
болить
Дурило, звичайно,
розвішує вуха,
Дурило аж рота роззявив
та слуха,
Дурило гукає:
— Зрікаюся Рідного краю!
Візьміть мене, друзі, до
вашого раю! —
І друзі Дурила під руки
беруть,
і друзі Дурила до себе
ведуть.
А хлопцеві думка сидить в
голові:
— Чого, люди добрі, в
вас ноги в крові?
— Та це,— йому

кажуть,-
така у нас звичка:
до щастя дорога веде через
річку —
та річка із крові та трішки
зі сліз,
але ти не бійся.
Не втопишся.
Лізь.
Вона не глибока —
либонь, до колін...
— А кров там чия? — не
гамується він.
— Чия? А відомо чия —
тих людей,
що підло не визнали
наших ідей...
Ми їх, значить, трішечки,
зовсім помалу
кого задавили, кого
зарубали.
— А це хто тут
висить? —
питається в них.
— Це дурень один із отих
навісних,
що пруться на острів...
— На острів? За чим?
— Та, правду сказати,
либонь, ні за чим:
там щастя закуте в печерах
німих
не те, що для нас,
а оте, що для всіх...
— То нащо ж повісили?

— Так, для годиться:
якби не повісили, міг би
втопиться...
І далі Дурило по Раю іде,
круг себе очима дурними
пряде.
— А це що за ідол? —
питається знов.
— Це той, хто закон
наймудріший знайшов:
навчив нас хапати,
навчив убивати,
навчив людям в вічі оману
пускати,
навчив нас, як жити
годиться на світі,-
читай заповіта його на
граніті

ЗАПОВІТ ЗАСНОВНИКА РАЮ

Що кому на роду
написано,
то й конем не обскачеш
того.
Одному доля дарує лисину,
другому шляпу з широкими
крисами,
а третього причастовує
батогом.
А четвертому, п'ятому,
шостому і дев'ятому
цілісінький довгий вік
стільки добра обіцятиме,
що врешті з четвертого,

п'ятого, шостого і
дев'ятого
поробить стандартних калік.
А найкраще тому, кому
доля багата
не захоче нічого дати —
ані честі, ні глузду, ні
сорому —
нічогісінько.
Ось цьому ми з нікчемства свого
п'єдестала створимо
та освятим в кадильнім
диму,
та сипнемо під ноги квітів,
та у лаври чоло вберем,
та, щоб весело жив на світі,
приведем панну Музу в
гарем.
А самі заживем без гризоти,
бо відомо й дитині малій,
що у Музи тієї цноти
вже не більше, ніж у повій.
Скільки бідною торгували,
стільки вже продавалась
сама,
що назвать її лярвою мало,
а сильнішого слова нема.
Ну а нам що до того?
Ми люди тихі.
Нам би повне корито бурди,
теплу ковдру, затишну
стріху
та цукерку вряди-годи.
Бо таке на роду написано:
від Адама до наших днів

будуть людям світити лисини
величаво-мудрих вождів.
Думав, думав Дурило,
аж йому голова заболіла,
та ніяк собі не збагне:
куди і до чого той ідол
гне?
Якщо йому правда —
ріднесенька мати,
то нащо ж йому п'яти
лизати?
А якщо йому люба лизня,
то тоді його ненька —
брехня?
Так замислився,
що аж присів,
сім днів не пив і не їв,
а на восьмий устав і каже:
— Якесь дуже дивне те
щастя ваше!
Не хочу такого, щоб я
вмер!
Сходжу ще на острів до
тих печер...-
Та й ну Дурило
від друзів нових тікати,
а ті йому в спину кілки
метати.
Добре, що наш Дурило
водою не брів —
він, як і батько,
ходить по воді умів —
отож він першим став у
печері
і давай своїм костуром

бити у двері.
За третім ударом впали
двері,
і враз ніби сонце сяйнуло
в печері.
І вийшло звідти дівча,
і всміхнулося мило:
— Спасибі за поміч тобі,
Дурило!
Я долю тепер не мину
і твою —
жду тебе, парубче, у
батьківській хаті,
у твоєму Ріднім краю...-
Сказало і щезло.
Озирнувся Дурило —
дивиться:
гори вогнем охопило,
і кривава ріка змеженіла,
а там, за рікою,
на тихій Зеленій горі
біліє батькова хата,
а під нею засмучена мати
пасе сонячних зайчиків
у дворі...